

BÀI CA VƯỜN NHO

Kinh Thánh: Ê-sai 5:1-17

“1 Ta sẽ hát cho bạn rất yêu dấu ta một bài ca của bạn yêu dấu ta về việc vườn nho người. Bạn rất yêu dấu ta có một vườn nho ở trên gò đất tốt. 2 Người khai phá ra; cất bỏ những đá; trồng những gốc nho xinh tốt; dựng một cái tháp giữa vườn, và đào một nơi ép rượu. Vả, người mong rằng sẽ sanh trái nho; nhưng nó lại sanh trái nho hoang. 3 Hỡi dân ở Giê-ru-sa-lem cùng người Giu-đa, vậy thì bây giờ ta xin các ngươi hãy đoán xét giữa ta với vườn nho ta. 4 Có điều chi nên làm cho vườn nho ta mà ta không làm cho nó chẳng? Cớ sao khi ta mong sanh trái nho, thì nó lại sanh trái nho hoang vậy? 5 Nay, ta sẽ bảo các ngươi về điều ta định làm cho vườn nho ta: Ta phá rào, nó sẽ bị cắn nuốt; ta hạ tường xuống, nó sẽ bị giày đạp. 6 Ta sẽ để nó hoang loạn, chẳng tỉa sửa, chẳng vun xới; nhưng tại đó sẽ mọc lên những gai gộc và chà chuôm; ta lại truyền cho mây đừng làm mưa xuống trên nó nữa. 7 Vả, vườn nho của Đức Giê-hô-va vạn quân, ấy là nhà Y-sơ-ra-ên, và những người của Giu-đa tức là cây mà Ngài ưa thích. Ngài trông họ được công chánh, mà này, có sự bạo ngược; trông được công bình, mà này, có tiếng kêu la. 8 Khốn thay cho những kẻ thêm nhà vào nhà, thêm ruộng vào ruộng, cho đến chừng nào chẳng còn chỗ hở nữa, và các ngươi ở một mình giữa xứ! 9 Đức Giê-hô-va vạn quân có phán vào tai tôi những lời này: Thật nhiều nhà sẽ bỏ hoang, những nhà ấy lớn và đẹp mà chẳng có người ở! 10 Ấy vậy, mười mẫu vườn nho chỉ sanh được một bát rượu; một ô-me hột giống chỉ được một ê-pha. 11 Khốn thay cho kẻ dậy sớm dậy tìm kiếm rượu, chày đến ban đêm, phát nóng vì rượu! 12 Trong tiệc yến họ có những đàn cầm, đàn sắt, trống com, ống sáo và rượu nữa, nhưng chẳng thiết đến công việc Đức Giê-hô-va; họ chẳng xem xét công trình của tay Ngài. 13 Vậy nên, dân ta phải bắt làm phu tù, vì không hiểu biết; kẻ sang nó chịu đói, chúng dân nó chịu khát. 14 Vậy nên sự ham muốn của âm phủ đã rộng thêm, hả miệng vô ngần, sự vinh hiển nó, dân chúng nó, sự sang trọng nó và kẻ vui mừng giữa nó đều sa xuống đó. 15 Kẻ hèn bị khuất; kẻ tôn trọng bị thấp hèn, con mắt người cao ngạo bị hạ xuống; 16 song Đức Giê-hô-va vạn quân lên cao trong sự công chánh, Đức Chúa Trời là Đấng Thánh nên thánh trong sự công bình. 17 Bây giờ những chiên con sẽ ăn cỏ như trong đồng cỏ mình, người ngụ cư sẽ ăn ruộng hoang của kẻ giàu.”

Gợi ý bài học Phân đoạn Ê-sai 5:1–17 là một trong những phân đoạn nổi tiếng của sách Ê-sai, thường được gọi là “**Bài ca vườn nho.**” Bài ca dường như bắt đầu như một khúc hát tình yêu, nhưng rồi nhanh chóng chuyển sang một hướng hoàn toàn bất ngờ. Ê-sai mở đầu: “Ta sẽ hát cho bạn rất yêu dấu ta một bài ca của bạn yêu dấu ta về việc vườn nho người”. Những lời đầu tiên khiến người nghe hình dung về một vườn nho xinh đẹp, được chủ nhân yêu quý và chăm sóc hết lòng. Người chủ chọn một sườn đồi màu mỡ, cuốc đất, nhặt sạch đá, trồng những giống nho tốt nhất, xây tháp canh và đào cả nơi để ép nho. Người chủ đã chuân bị tất cả những gì cần thiết để vườn nho có thể sinh ra những trái nho tốt. Sau khi đã làm mọi điều tốt nhất cho

vườn nho, người chủ chờ đợi một mùa thu hoạch xứng đáng. Nhưng trái với sự mong đợi, vườn nho chỉ sinh ra những trái nho hoang, chua chát và không thể sử dụng.

Đến câu 3, câu chuyện bất ngờ thay đổi: “Hỡi dân ở Giê-ru-sa-lem cùng người Giu-đa, vậy thì bây giờ ta xin các ngươi hãy đoán xét giữa ta với vườn nho ta.” Những người đang lắng nghe bài ca nhận ra rằng họ không còn chỉ là khán giả. Họ được mời trở thành những người xét xử giữa chủ vườn và vườn nho. Chủ vườn đã làm đầy đủ mọi điều cần thiết. Vậy lỗi thuộc về ai khi vườn nho không sinh ra trái tốt?

Đến câu 7, sự thật cuối cùng được bày tỏ: “Vả, vườn nho của Đức Giê-hô-va vạn quân, ấy là nhà Y-sơ-ra-ên, và những người của Giu-đa tức là cây mà Ngài ưa thích.” Vườn nho không phải là một khu vườn bình thường. Vườn nho ấy chính là dân Y-sơ-ra-ên và Giu-đa; còn người chủ đã hết lòng chăm sóc vườn nho chính là Đức Chúa Trời. Bài ca bắt đầu như một khúc hát tình yêu, nhưng giờ đây đã trở thành một phiên tòa chứa đầy sự đau buồn của Đức Chúa Trời. Dân sự được mời xét xử vườn nho, nhưng rồi họ nhận ra rằng chính mình là vườn nho đang bị xét xử.

Một trong những câu khiến chúng ta xúc động nhất trong phân đoạn này là câu 4: “Có điều chi nên làm cho vườn nho ta mà ta không làm cho nó chăng?” Đây không chỉ là một câu hỏi để xác định trách nhiệm. Đó là tiếng lòng đau đớn của Đức Chúa Trời trước khi Ngài tuyên bố sự phán xét. Đức Chúa Trời không lập tức trách phạt vườn nho vì nó không kết quả. Trước hết, Ngài nhắc lại tất cả những gì Ngài đã làm cho nó. Ngài chọn mảnh đất tốt. Ngài nhật sạch đá. Ngài trồng giống nho quý. Ngài xây tháp canh. Ngài đào nơi ép nho. Ngài bảo vệ và chăm sóc vườn nho cách chu đáo. Ngài đã chuẩn bị tất cả những điều cần thiết để vườn nho có thể sinh trái tốt.

Vì vậy, câu hỏi: “Ta còn có thể làm gì hơn nữa?” chứa đựng nỗi thất vọng của một tình yêu đã bị phản bội. Đức Chúa Trời đã yêu thương, lựa chọn, bảo vệ và chăm sóc dân sự. Nhưng thay vì đáp lại tình yêu ấy bằng đời sống công chính, họ lại sinh ra những trái đắng của bất công và bạo ngược. Ê-sai cho chúng ta thấy rằng trước khi là Đấng phán xét, Đức Chúa Trời là Đấng đã yêu thương và chờ đợi. Sự phán xét của Ngài không đến từ sự nóng giận tùy tiện, nhưng đến từ nỗi đau của Đấng đã yêu thương hết lòng mà không nhận được trái tốt.

Từ câu 5 đến câu 6, Đức Chúa Trời tuyên bố điều Ngài sẽ làm với vườn nho: “Ta phá rào, nó sẽ bị cắn nuốt; ta hạ tường xuống, nó sẽ bị giày đạp. Ta sẽ để nó hoang loạn, chẳng tía sửa, chẳng vun xới; nhưng tại đó sẽ mọc lên những gai góc và chà chuôm; ta lại truyền cho mây đừng làm mưa xuống trên nó nữa.” Khi hàng rào bị cắt đi, vườn nho không còn được bảo vệ. Người chủ cũng không cắt tía, không vun xới nữa. Gai góc và cây dại sẽ mọc lên, còn mây trời sẽ không đổ mưa xuống đó. Những điều này không có nghĩa Đức Chúa Trời trở nên thiếu yêu thương. Nhưng khi dân sự liên tục từ chối Ngài, họ cũng từ chối chính sự bảo vệ và chăm sóc của Ngài. Vườn nho muốn sống theo ý mình mà không cần người chủ. Vì vậy, nó phải đối diện với hậu quả của việc rời khỏi sự chăm sóc của chủ vườn. Nhiều lần con người mong muốn nhận các phước lành của Đức Chúa Trời nhưng không muốn sống dưới sự cai trị của Ngài. Họ muốn sự bảo vệ của Chúa nhưng không muốn vâng phục Lời Chúa.

Tuy nhiên, chúng ta không thể tách rời ân điển của Đức Chúa Trời khỏi quyền làm Chủ của Ngài.

Câu 7 bày tỏ điều Đức Chúa Trời thực sự mong đợi nơi vườn nho: “Ngài trông họ được công chánh, mà này, có sự bạo ngược; trông được công bình, mà này, có tiếng kêu la.” Trong nguyên văn Hê-bơ-rơ, những từ ngữ được sử dụng ở đây có âm thanh gần giống nhau: “Công lý” và “sự đổ máu, áp bức”, “Công chính” và “tiếng kêu than” Qua cách chơi chữ ấy, Ê-sai cho thấy trái mà Đức Chúa Trời mong đợi và trái mà dân sự thực sự sinh ra có thể nghe gần giống nhau, nhưng bản chất lại hoàn toàn trái ngược. Bên ngoài, Giu-đa vẫn có thể duy trì những nghi thức tôn giáo. Họ vẫn có đền thờ, lễ vật và những sinh hoạt thuộc linh. Nhưng trong đời sống thực tế, xã hội lại đầy bất công, áp bức và tiếng kêu của người bị tổn thương. Đức Chúa Trời không tìm kiếm một đời sống tôn giáo chỉ có hình thức. Ngài mong đợi đức tin phải sinh ra trái trong đời sống. Trái ấy là sự công chính, công lý, lòng thương xót và sự quan tâm đến người yếu thế. Nếu một người chăm chỉ thờ phượng nhưng vẫn đối xử bất công với người khác, đức tin của người ấy chưa sinh ra loại trái Đức Chúa Trời tìm kiếm. Nếu một cộng đồng có nhiều hoạt động tôn giáo nhưng tiếng kêu của người nghèo và người bị áp bức vẫn không được lắng nghe, cộng đồng ấy cần phải xem xét lại vườn nho của mình.

Từ câu 8, Ê-sai giải thích cụ thể những “trái nho hoang” của dân Giu-đa là gì.

Lòng tham không biết đủ: Những người có quyền lực cứ thêm nhà vào nhà, nối ruộng với ruộng, cho đến khi không còn chỗ cho người khác. Họ không chỉ muốn có đủ cho nhu cầu của mình, nhưng muốn chiếm hữu ngày càng nhiều. Vấn đề không chỉ nằm ở việc sở hữu nhiều tài sản. Vấn đề là lòng tham khiến con người bất chấp quyền lợi và sự sống của người khác. Khi tài sản trở thành mục tiêu lớn nhất, con người có thể xem người khác chỉ như phương tiện để mình giàu thêm.

Sự xa hoa và ham mê khoái lạc: Một trái nho hoang khác là đời sống chạy theo rượu chè, âm nhạc và thú vui từ sáng đến tối. Họ tổ chức những bữa tiệc với đàn cầm, đàn sắt, trống com, tiếng sáo và rượu. Cuộc sống có vẻ đầy đủ và náo nhiệt, nhưng giữa tất cả những điều ấy không còn chỗ cho Đức Chúa Trời. Ê-sai nói: “chẳng thiết đến công việc Đức Giê-hô-va; họ chẳng xem xét công trình của tay Ngài.” Có lẽ lòng tham, sự xa hoa và thú vui chưa phải là gốc rễ cuối cùng của vấn đề. Vấn đề sâu xa hơn là **Đức Chúa Trời đã biến mất khỏi trung tâm đời sống của họ.** Họ có thời gian để vui chơi nhưng không có thời gian để suy ngẫm về công việc Chúa. Họ quan tâm đến việc thỏa mãn các giác quan nhưng không quan tâm điều Đức Chúa Trời đang làm. Họ nhìn thấy những gì có thể đem lại khoái lạc trước mắt nhưng không nhận ra sự hiện diện và sự cảnh cáo của Ngài. Khi Đức Chúa Trời không còn ở vị trí trung tâm, lòng tham và sự hưởng thụ sẽ nhanh chóng chiếm lấy đời sống con người. Đức Chúa Trời tuyên bố rằng những gì họ tích lũy cuối cùng sẽ trở nên hoang vu.

Những căn nhà lớn sẽ không có người ở. Những vườn nho rộng lớn sẽ chỉ đem lại một sản lượng ít ỏi. Dù họ đầu tư rất nhiều, kết quả thu về vẫn không đáng kể. Những điều họ nghĩ sẽ làm cho đời sống trở nên phong phú cuối cùng lại khiến đời sống

càng trống rỗng hơn. Đây là một nghịch lý thuộc linh: con người có thể sở hữu ngày càng nhiều nhưng lại cảm thấy thiếu thốn ngày càng sâu sắc. Tiền bạc, tài sản và thú vui có thể đem đến sự thoải mái tạm thời, nhưng không thể thay thế ý nghĩa, sự bình an và sự sống đến từ Đức Chúa Trời. Khi con người tìm sự đầy trọn ngoài Chúa, những điều tưởng như làm họ no đủ cuối cùng chỉ để lại sự đói khát trong tâm hồn. Vì dân sự không nhận biết công việc của Đức Chúa Trời, họ sẽ bị lưu đày. Những người được tôn trọng sẽ đói khát; đám đông sẽ phải chịu thiếu thốn. Âm phủ mở rộng miệng để nuốt lấy sự vinh hoa, tiếng ồn ào, những cuộc vui và sự kiêu ngạo của họ. Những người từng tự nâng mình lên sẽ bị hạ xuống. Những đôi mắt kiêu căng sẽ phải cúi xuống. Tất cả những điều con người sử dụng để tự đề cao cuối cùng đều không thể đứng vững trước sự thánh khiết của Đức Chúa Trời.

Câu 16 giải thích mục đích của sự phán xét: “song Đức Giê-hô-va vạn quân lên cao trong sự công chánh, Đức Chúa Trời là Đấng Thánh nên thánh trong sự công bình.” Đức Chúa Trời không phán xét chỉ để phô bày quyền năng. Ngài bày tỏ sự thánh khiết của mình qua công lý và công chính. Ngài không thể làm ngơ trước sự áp bức, lòng tham và tiếng kêu than của người bị tổn thương. Nếu Ngài bỏ qua điều ác, Ngài sẽ không còn là Đấng công chính. Vì vậy, sự phán xét không thể bị tách khỏi bản tính thánh khiết của Đức Chúa Trời.

Bài học cho đời sống hôm nay: Bài ca về vườn nho không chỉ kể về thất bại của dân Giu-đa. Bài ca ấy cũng đặt câu hỏi cho Hội Thánh và từng Cơ Đốc nhân hôm nay. Chúng ta có thể rất quen thuộc với việc đi nhà thờ, thờ phượng, cầu nguyện, dâng hiến và phục vụ. Tất cả những điều ấy đều cần thiết và quý giá. Tuy nhiên, Đức Chúa Trời không chỉ tìm kiếm số lượng hoạt động chúng ta tham gia. Ngài tìm kiếm trái được sinh ra từ đời sống chúng ta. Sau nhiều năm tin Chúa, chúng ta có trở nên yêu thương hơn không? Chúng ta có công bằng hơn khi đối xử với người khác không? Chúng ta có biết quan tâm đến người yếu thế, lắng nghe tiếng kêu của người đau khổ và bảo vệ người bị đối xử bất công không? Chúng ta có bớt tham lam, bớt kiêu ngạo và bớt sống cho sự thỏa mãn của bản thân không? Đức tin thật không chỉ được chứng minh qua lời nói, nhưng qua loại trái đời sống sinh ra. Cây nho không cần trang trí để chứng minh nó đang sống. Nó bày tỏ sự sống bằng việc sinh ra trái tốt. Cũng vậy, người thật sự biết Đức Chúa Trời không cần chỉ nói về đức tin của mình. Sự sống của Chúa sẽ tự nhiên bày tỏ qua lòng yêu thương, sự công chính, sự khiêm nhường và cách người ấy đối xử với người khác.

Vườn nho không trở thành vườn nho hoang chỉ trong một ngày. Điều đó xảy ra từ từ, khi tấm lòng dành cho Đức Chúa Trời dần nguội lạnh; khi chúng ta chọn lòng tham thay cho công lý, chọn sự thỏa mãn cá nhân thay cho việc phục vụ, chọn sự thuận tiện thay cho vâng phục.

Câu hỏi suy ngẫm:

1. Đức Chúa Trời đã chuẩn bị và ban cho tôi những điều gì để đời sống tôi có thể sinh trái tốt? Sau những năm tháng theo Chúa, đời sống tôi đang sinh ra trái tốt hay những “trái nho hoang”?
2. Cách tôi sử dụng tiền bạc, tài sản và quyền hạn có bày tỏ sự công chính của Đức Chúa Trời không? Tôi có đang nghe thấy tiếng kêu của những người yếu thế và đau khổ ở xung quanh mình không?
3. Lòng tham, sự hưởng thụ hoặc nhu cầu được người khác công nhận có đang khiến Đức Chúa Trời mất vị trí trung tâm trong đời sống tôi không? Loại trái cụ thể nào Đức Chúa Trời đang muốn vun trồng trong tôi hôm nay?